

Bruselj, 15. junij 2021
(OR. en)

9749/1/21
REV 1

SOC 395
EMPL 292
MI 468
ANTIDISCRIM 77
CFSP/PESC 587
EDUC 230
FREMP 182
GENDER 76
JAI 721
SAN 395
SPORT 43
DIGIT 71
TRANS 393
INST 226

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 9127/21

Zadeva: Sklepi Sveta o strategiji o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o navedeni zadevi, ki jih je odobril Svet (EPSCO) na seji 14. junija 2021.

Sklepi Sveta o strategiji o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030

OB PRIZNAVANJU NASLEDNJEGA:

1. Evropska unija temelji na vrednotah človekovega dostojanstva, svobode in spoštovanja človekovih pravic ter je zavezana boju proti diskriminaciji, tudi na podlagi invalidnosti, kot je določeno v Pogodbi o Evropski uniji in Listini o temeljnih pravicah.
2. Evropska komisija se je zavezala, da bo ustanovila Unijo enakosti, h kateri pomembno prispeva strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030, saj podpira izvajanje Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov in evropskega stebra socialnih pravic.
3. Približno 87 milijonov ljudi v Evropski uniji ima določeno obliko invalidnosti in se tako pri sodelovanju v ekonomskem in družbenem življenju sooča z ovirami¹. Okvare se običajno povečujejo s starostjo, saj o invalidnosti poroča približno polovica prebivalstva, starega 65 let in več. Dokazi pozivajo k okrepljenemu spodbujanju enake obravnave, saj se več kot polovica vseh invalidov (52 %) v vsakdanjem življenju počuti diskriminirano². Invalidi se soočajo z velikimi vrzeli na ključnih področjih; na primer, stopnja zaposlenosti invalidov je za 24,2 odstotne točke nižja od stopnje zaposlenosti neinvalidov, tveganje revščine ali socialne izključenosti pa je za 10 odstotnih točk višja kot pri neinvalidih.

¹ EU SILC (statistični podatki o dohodku in življenjskih pogojih) in EU LFS (raziskava o delovni sili). 24,7 % prebivalcev EU, starejših od 16 let, je invalidnih od tega jih ima 17,7 % zmerno invalidnost, 7 % pa resne omejitve; S. Grammenos/M. Priestley, 2020: Podatki za Evropo za leto 2020 in invalidi. V podatkih EU-SILC je invalidnost določena na podlagi lastnih ocen anketirancev. Ocenjuje se glede na spremenljivko omejitve splošne aktivnosti (GALI), na podlagi katere je invalidnost opredeljena kot „omejitev običajnih aktivnosti zaradi zdravstvenih težav najmanj v zadnjih šestih mesecih“.

² Posebna raziskava Eurobarometer 493, Diskriminacija v EU, maj 2019.

4. Pojem „invalidi“ vključuje osebe z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi. Za tako raznoliko skupino so potrebni ukrepi politike, proizvodi in storitve, ki so dostopni in prilagojeni posebnim potrebam posameznikov, da bi lahko v celoti uživali svoje človekove pravice in temeljne svoboščine. Poleg tega so lahko invalidi zaradi drugih osebnih značilnosti ali neugodnih socialno-ekonomskih razmer, ki so pridružene invalidnosti, izpostavljeni večplastnim ali hujšim oblikam diskriminacije ali so bolj prikrajšani. Invalidke na primer pogosteje trpijo zaradi nasilja na podlagi spola ali imajo manj možnosti za dostop do zaposlitve³.
5. Politike, ki se osredotočajo na potencial invalidov, boj proti stereotipom in diskriminaciji ter zmanjševanje ovir, so bistvenega pomena za zagotovitev, da lahko invalidi v celoti uživajo človekove pravice in imajo enake koristi od sodelovanja v družbi kot drugi. Eden od načinov boja proti stereotipom in diskriminaciji je ozaveščanje o pravicah invalidov.
6. Na evropski ravni so bila vložena znatna prizadevanja za izvajanje strategije Evropske komisije o invalidnosti za obdobje 2010–2020, političnega okvira na ravni EU, namenjenega podpori izvajanja Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov (UNCRPD) v Uniji. Podobno so si na tem področju države članice prizadevale na nacionalni ravni, tudi z namenom izvajanja Konvencije ZN o pravicah invalidov na področjih, za katera so pristojne.

³ Statistični podatki na podlagi spola – Razlaga statističnih podatkov (europa.eu) in Statistični podatki | Eurostat (europa.eu).

7. Cilj strategije za obdobje 2010–2020 je bil utreti pot do Evrope brez ovir, pospešiti vključevanje vidikov invalidnosti v nacionalne in evropske politike ter prispevati k razvoju politik, ki vključujejo invalide. EU in njene države članice so s politikami mednarodnega sodelovanja na svetovni ravni prevzele vodilno vlogo pri spodbujanju vključevanja in polnega sodelovanja invalidov.
8. Z evropskim aktom o dostopnosti⁴, sprejetim leta 2019, se spodbuja polno in učinkovito enakopravno sodelovanje invalidov z izboljšanjem njihovega dostopa do vsakdanjih proizvodov in storitev, ki morajo biti v skladu z navedenim aktom skladni z nekaterimi zahtevami glede dostopnosti.
9. V skladu z vrednotami, zapisanimi v Pogodbah EU, nova strategija Komisije o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030 predstavlja celovit in ambiciozen okvir za izboljšanje življenja invalidov v EU in zunaj nje ter za spodbujanje izvajanja Konvencije ZN o pravicah invalidov.
10. Nova strategija dopolnjuje druge pobude za boj proti vsem oblikam diskriminacije in za upoštevanje načela neprežrtja, da bi vzpostavili Unijo enakosti za vse, tudi invalide, v skladu z načeli agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030.
11. Na podlagi načel iz evropskega stebra socialnih pravic in akcijskega načrta, ki ga je Komisija sprejela za njegovo izvajanje, se življenja invalidov skušajo izboljšati s predlaganjem ukrepov za zagotovitev močne, socialne Evrope ter pravičnega in vključujočega okrevanja po krizi zaradi COVID-19.

⁴ Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve, UL L 151, 7.6.2019, str. 70–115.

12. Vidik invalidnosti bi moral biti še naprej vključen v evropske politike za zeleni in digitalni prehod ter za socialno in zdravo Evropo. Ta vidik upoštevajo Evropski zeleni dogovor, evropska digitalna strategija, prednostna naloga pripravljenosti Evrope na digitalno dobo, program znanj in spretnosti za Evropo, akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic, akcijski načrt za digitalno izobraževanje, evropska zdravstvena unija, okrepljeno jamstvo za mlade, evropsko jamstvo za otroke, strategija EU o otrokovih pravicah ter Strategija Evropske komisije za trajnostno in pametno mobilnost. Svet je nedavno predlagal tudi, naj države članice preučijo inovativne načine za zagotovitev, da bodo vse skupine, tudi invalidi, dostopali do Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in imeli od nje koristi⁵.

OB POUDARJANJU NASLEDNJEGA:

13. Za invalide obstaja večja verjetnost, da bodo na različnih področjih izpostavljeni diskriminaciji in socialno-ekonomski prikrajšanosti kot neinvalidi. Pogosto se srečujejo z ovirami pri dostopu do zdravstvenega varstva, stanovanj in trga dela, pri sodelovanju v demokratičnih procesih ter uporabi proizvodov in storitev, prav tako pa pogosteje kot neinvalidi živijo v revščini in izolaciji. Poleg tega imajo ob omejenih priložnostih in podpori običajno nižjo stopnjo izobrazbe in zaposlenosti ter delovno silo zapustijo prej. Pandemija COVID-19 lahko te težave še zaostri.
14. Dostopnost, ki jo dopolnjujeta razpoložljivost in kakovost objektov, prevoza, proizvodov in storitev, vključno z digitalnimi storitvami, ter informacijskih in komunikacijskih tehnologij, je ključni dejavnik za pravice in predpogoj za polno in enakopravno sodelovanje v življenju skupnosti ter za samostojno življenje vseh invalidov. Poleg zahtev Konvencije ZN o pravicah invalidov so v pravu EU določeni minimalni standardi, ki bi jih bilo treba učinkovito in dosledno izvajati.

⁵ Sklepi Sveta o okrepitevi uporabe Listine o temeljnih pravicah v Evropski uniji (6795/21).

15. Da bi invalidi v polnosti uživali pravici do prostega gibanja in enakopravnega sodelovanja v demokratičnih procesih, so potrebne politike za boljše priznavanje njihovih invalidnosti, zagotavljanje dostopnosti v EU in spodbujanje njihove enakopravne udeležbe na volitvah, tako v vlogi volivcev kot kandidatov, in sicer med drugim na lokalnih, regionalnih in nacionalnih volitvah ter volitvah v Evropski parlament. Prav tako je treba odpraviti vsakršno diskriminacijo na podlagi invalidnosti v zvezi z državljanskimi in političnimi pravicami, kot je pravica do glasovanja.
16. Politike za spodbujanje samostojnega življenja ter polne vključenosti in sodelovanja v skupnosti so pomembne za zagotavljanje dostojne kakovosti življenja invalidov. Potreba po teh politikah postaja vse večja, zlasti v starajočih se družbah. Strategije za samostojno življenje bi morale vključevati ustrezne nastanitvene in kakovostne storitve v skupnosti na podlagi individualnih potreb, tudi za osebe z motnjami v duševnem razvoju in/ali psihosocialnimi motnjami, da bi jim omogočili izbiro ustrezne ureditve življenja, in sicer ob upoštevanju višjih življenjskih stroškov, s katerimi se soočajo številni invalidi. Skupne smernice za postopek deinstitucionalizacije bi morale biti na voljo in ustrezno posodobljene.
17. Da bi invalidom omogočili, da v celoti izkoristijo svoj potencial, je bistveno spodbujati dostop do kakovostnih in trajnostnih delovnih mest ter ustreznih sistemov socialne zaščite, razvijati znanja in spretnosti ter zagotoviti razumne prilagoditve. Svet⁶ je pozval k vključujočim trgom dela in priporočil, naj invalidi prejmejo prilagojeno podporo za prehod na splošni trg dela, ponovno vključevanje na trg dela in enakopravno uživanje pravic delavcev, tudi v zaščiteni zaposlitvi.

⁶ Sklepi Sveta o izboljšanju zaposlovanja ljudi v ranljivem položaju na trgu dela (14646/19).

18. Digitalni prehod ponuja nove priložnosti v smislu komunikacije, samoodločbe, samopomoči, enakopravnega sodelovanja in podpornih tehnologij za invalide. Nove tehnologije morajo biti dostopne vsem invalidom in po možnosti razvite v skladu z načelom univerzalnega oblikovanja in evropskim aktom o dostopnosti, ponudniki podpornih storitev pa morajo imeti ustrezna znanja in spretnosti, ki jim bodo omogočili izpolnjevanje potreb invalidov. Pandemija COVID-19 je pokazala, kako pomembna je dostopnost orodij IKT, potrebnih za telekonference, ureditve dela na daljavo, učenje na daljavo, spletno nakupovanje ter dostop do javnih storitev in informacij, pokazala pa je tudi na pomanjkanje strokovnjakov s področja IKT, ki se usposablajo za zagotavljanje dostopnosti. Pri načrtovanju in oblikovanju digitalnih storitev je treba upoštevati dostopnost, enostavnost uporabe, zanesljivost in digitalne spretnosti, da bi preprečili ali zmanjšali digitalni razkorak, zaradi katerega bi invalidi ostali prezrti.
19. Vsi ljudje imajo neodtujljivo pravico do življenja in treba je sprejeti vse potrebne ukrepe, da bodo lahko invalidi med krizami, kot je pandemija COVID-19, uživali to pravico v enaki meri kot drugi. Invalidi imajo – kot vsi drugi – enako pravico, da so deležni storitev brez diskriminacije na podlagi invalidnosti. Ta enaka pravica velja tudi za ustrezno socialno in zdravstveno varstvo.

20. Za zagotavljanje enakega dostopa in nediskriminacije so potrebni ukrepi na različnih področjih politike in med področji, med drugim tudi s sprejemanjem zakonodaje. Raziskave, usposabljanje strokovnjakov in politike, s katerimi se udejanja Konvencija ZN o pravicah invalidov, so bistvenega pomena za zagotavljanje dostopnosti in izboljšanje sodelovanja invalidov ter so ključna področja za dostop do pravnega varstva. Pandemija COVID-19 je preusmerila pozornost na prizadevanja, ki so še vedno potrebna za zagotavljanje dostopa do celotnega portfelja⁷ zdravstvenega varstva za invalide, zagotavljanje vključujočega in dostopnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja za vse od zgodnjega otroštva ter omogočanje invalidom, da se vključijo v plačano zaposlitev. Bistvenega pomena je tudi omogočanje lažjega dostopa do kulturnega življenja, rekreacije, prostočasnih dejavnosti in športa. Šport in kultura imata tudi priznano vrednost kot sredstvi za podpiranje socialne vključenosti⁸, saj prispevata k destigmatizaciji in boju proti stereotipom.
21. Nacionalne politike za izvajanje Konvencije ZN o pravicah invalidov imajo tudi mednarodno razsežnost. Prizadevati bi bilo treba za to, da se invalidnost sistematično in trajnostno upošteva v ukrepih politike zunanjega delovanja, vključno z razvojnim sodelovanjem in mednarodno humanitarno pomočjo, da se poveča socialna vključenost invalidov.
22. Strategijo Evropske komisije o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030 bi bilo treba podpreti z ambicioznimi nacionalnimi strategijami ali pobudami ter po potrebi s splošnimi in posamičnimi cilji, pri čemer bi bilo treba upoštevati nacionalne pristojnosti in že obstoječe politike, da bi napredovali pri oblikovanju Evropske unije, ki bo vključujoča za invalide in bo v skladu s Konvencijo ZN o pravicah invalidov spodbujala, varovala ter invalidom zagotavljala polno in enakopravno uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin.
23. Vendar pri zbiranju statističnih podatkov o položaju invalidov med državami članicami še vedno obstajajo velike vrzeli in metodološka neskladja. Te bi bilo treba obravnavati, da bi zagotovili, da so predložene informacije ustrezne in točne v smislu kakovosti, pogostosti in primerljivosti.

⁷ Evropski vrh o vključevanju 2020, izjava.

⁸ Sklepi Sveta o dostopnosti športa za invalide (UL C 192, 7.6.2019, str. 18–22).

24. V skladu z zavezami, ki so jih sprejele pogodbenice Konvencije ZN o pravicah invalidov, izjava, sprejeta na evropskem vrhu o vključevanju 2020, kaže, da so njene podpisnice odločene zgraditi Evropo, v kateri lahko invalidi sodelujejo na vseh področjih družbe. Za zagotovitev učinkovitega uresničevanja tega cilja so potrebne redne izmenjave mnenj med EU, njenimi državami članicami in invalidi, tudi invalidnimi otroki, prek organizacij, ki jih zastopajo, zlasti kadar jih podpirajo kontaktne točke za vprašanja v zvezi z invalidnostjo, ki se ustanovijo v vseh institucijah, organih, agencijah in delegacijah EU.
25. Videokonferenca na visoki ravni o evropski strategiji o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030, ki je potekala aprila 2021 v Lizboni in v kateri so sodelovale invalidske organizacije, je poudarila, da akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic in nova strategija prinašata nov zagon. Osredotočila se je na teme dostopnosti, samostojnega življenja, deinstitucionalizacije ter socialnih storitev v skupnosti, osredotočenih na posameznika, zaposlovanja in vključujočega izobraževanja. Predstavniki držav članic in drugi udeleženci so poudarili pomen kontinuitete po izteku evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010–2020 in zavezanosti k strategiji o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030 v skladu s Konvencijo ZN o pravicah invalidov.
26. Ti sklepi temeljijo na že opravljenem delu in političnih zavezah, ki so jih na tem področju sprejeli Evropski parlament, Svet, Komisija in zadevni deležniki, med drugim v dokumentih iz Priloge.

SVET EVROPSKE UNIJE IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC, KI SO SE SESTALI V OKVIRU SVETA

27. POZDRAVLJAJO IN POTRJUJEJO strategijo Evropske komisije o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030, brez poseganja v prihodnje stališče Sveta in držav članic o konkretnih pobudah za izvajanje strategije.

**POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE, NAJ V SKLADU Z NACIONALNIMI PRISTOJNOSTMI
IN OB UPOŠTEVANJU NACIONALNIH OKOLIŠČIN, PA TUDI VLOGE IN
AVTONOMIJE SOCIALNIH PARTNERJEV:**

28. Izvajajo s tem povezano pravo EU⁹ in razmislijo o politikah na vseh področjih, ki jih zajema strategija, da bi podprle njeno izvajanje.
29. Nadalje razvijajo in posodablajo nacionalne strategije in politike za izvajanje Konvencije ZN o pravicah invalidov na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, po potrebi v skladu s strategijo Evropske komisije o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030 in ob upoštevanju vpliva pandemije COVID-19 na položaj in možnost preživljanja invalidov, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti specifičnemu položaju invalidnih žensk in deklet.
30. Pri določanju prostovoljnih nacionalnih ciljev, namenjenih doseganju predlaganih krovnih ciljev iz akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic, programa znanj in spretnosti za Evropo ter agende za trajnostni razvoj do leta 2030, upoštevajo strategijo o pravicah invalidov in ustrezno obravnavajo obstoječe vrzeli med ženskami in moškimi.
31. Napredujejo pri ratifikaciji Izbirnega protokola h Konvenciji ZN o pravicah invalidov, v kolikor jih zadeva, in ponovno preučijo pristop EU k Izbirnemu protokolu, pri čemer upoštevajo obsežno ocenjevanje delovanja organov za spremljanje pogodb, ki ga trenutno izvajajo Združeni narodi.
32. Zagotovijo učinkovit in skladen prenos ter izvajanje prava EU o dostopu do proizvodov, storitev, medijev, prometa in objektov ter okrepijo sodelovanje prek središča virov AccessibleEU, ki bo vzpostavljeno leta 2022, da bi zagotovili informacije in dobre prakse na področju dostopnosti v različnih sektorjih.

⁹ Sprejeta zakonodaja, ki je omenjena v strategiji, ter drugo pravo EU, ki zadeva strategijo in Konvencijo ZN o pravicah invalidov.

33. Spodbujajo razvoj socialnih storitev v skupnosti, osredotočenih na posameznika, ter samostojno življenje, ob upoštevanju prehoda z življenja v instituciji na življenje v skupnosti. V celoti izkoristijo razpoložljiva finančna sredstva EU za krepitev kakovosti storitev, ki zagotavljajo podporo v skupnosti in dostopnost, tudi z usposabljanjem osebja za podporne storitve.
34. Spodbujajo sodelovanje v političnem in javnem življenju, vključno z uveljavljanjem volilne pravice invalidov.
35. Nadalje spodbujajo usklajevanje nacionalne informacijske točke za Konvencijo ZN o pravicah invalidov in drugih ministrstev, tudi z vzpostavitvijo kontaktnih točk za vprašanja v zvezi z invalidnostjo na ministrstvih in v javnih organih, ter sodelujejo z ustreznimi službami Evropske komisije v skladu s strategijo.
36. Pri izvajanju Konvencije ZN o pravicah invalidov in oblikovanju politik v skladu s strategijo izboljšajo posvetovanje z invalidi in njihovo dejavno udeležbo pri oblikovanju in izvajanju zakonodaje ter politik, tudi prek organizacij, ki zastopajo invalide, kot je navedeno v Konvenciji. Udeležbo invalidov in organizacij, ki jih zastopajo, ter sodelovanje občin, podjetij in industrij bi bilo treba spodbujati v celotnem postopku in na vseh ravneh odločanja.
37. Čim bolje izkoristijo ustrezna finančna sredstva in finančne programe EU, vključno z mehanizmom za okrevanje in odpornost, skladi kohezijske politike, zlasti Evropskim socialnim skladom plus (ESS+) in programom Obzorje Evropa, da bi pospešili izvajanje Konvencije ZN o pravicah invalidov in strategije Komisije o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030, tudi na področjih dostopnosti, socialnih storitev v skupnosti, samostojnega življenja in socialno-ekonomskega vključevanja invalidov.

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V SKLADU S SVOJIMI PRISTOJNOSTMI IN OB UPOŠTEVANJU NACIONALNIH OKOLIŠČIN DRŽAV ČLANIC, PA TUDI VLOGE IN AVTONOMIJE SOCIALNIH PARTNERJEV TER NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

38. Si skupaj prizadevajo za celovito izvajanje Konvencije ZN o pravicah invalidov in sprejmejo pobude za ustrezno prilagoditev zakonodaje EU in nacionalne zakonodaje, kjer je to potrebno, ter posodobijo izjavo EU, kot je priporočil Odbor Konvencije ZN o pravicah invalidov.
39. Spodbujajo strukturirano sodelovanje med državami članicami, Komisijo in organizacijami, ki zastopajo invalide, hkrati pa si prizadevajo za bolj uravnoteženo udeležbo žensk in moških, tudi z vključevanjem nacionalnih informacijskih točk za ZN v novo platformo za invalidnost in sodelovanjem s predstavniki z regionalne in lokalne ravni.
40. Zagotovijo sistematično vključevanje vidikov invalidnosti v skladu s Konvencijo ZN o pravicah invalidov, tudi s spremljanjem in ocenjevanjem ustreznih zakonodajnih aktov EU, programov EU in financiranja EU ter nacionalne zakonodaje in politik, kadar je to ustrezno.
41. Se uskladijo, da bi se opredelila področja in možnosti ukrepanja za ozaveščanje o pravicah invalidov ter boj proti stigmatizaciji, diskriminaciji, nasilju in številnih omejitvah, s katerimi se soočajo invalidi, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti ranljivejšim skupinam ter vidiku spola in presečni razsežnosti.
42. Okrepijo sodelovanje na področju pravic invalidov v okviru finančnih programov in financiranja EU, razvojnega sodelovanja, humanitarne pomoči in širitve, tudi z namenom zagotavljanja dostopnosti prijavnih postopkov. Okrepijo prisotnost EU v večstranskih forumih, tudi tistih, ki so povezani s Konvencijo ZN o pravicah invalidov in njenim odborom.

43. Izboljšajo sodelovanje pri rednem zbiranju podatkov, razčlenjenih po spolu, starosti in invalidnosti, kjer je to mogoče, ki ga usklajuje Eurostat, in tako prispevajo še k boljšemu spremljanju, tudi v okviru evropskega semestra. Eurostat naj pripravi podroben predlog in o njem razpravlja z državami članicami.
44. Razširijo zbiranje podatkov o položaju invalidov, kadar je to ustrezno in izvedljivo, tudi tistih, ki živijo v institucijah, na področjih, kot so dostopnost, zdravje in zdravstveno varstvo, zaposlovanje, usposabljanje, znanja in spretnosti, izobraževanje, socialna zaščita, revščina in socialna vključenost, življenjski pogoji in uporaba novih tehnologij.
45. Zagotovijo sinergije med strategijo, nacionalnimi strategijami, načrti ali politikami ter agendo Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 in strategijo Sveta Evrope o pravicah invalidov za obdobje 2017–2023.
46. Podpirajo dejavnosti vzajemnega učenja na temo nacionalnih strategij na področju invalidnosti ter nacionalnih, regionalnih in lokalnih politik in praks v zvezi z invalidnostjo na različnih področjih.
47. Se aktivno in redno posvetujejo z organizacijami civilne družbe, ki zastopajo invalide ali z njimi delajo, ter si prizadevajo za sodelovanje z njimi.
48. Podpirajo vlogo organov za enakost, kadar je to potrebno, in neodvisnih mehanizmov pri spodbujanju, varovanju in spremljanju pravic invalidov.

POZIVAJO KOMISIJO, NAJ:

49. Zagotovi, da bo strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030 usklajena s pobudami politik EU za zeleni in digitalni prehod.
50. Zagotovi sinergije med strategijo ter politikami in instrumenti za oblikovanje evropske zdravstvene unije, pa tudi politikami in instrumenti v zvezi z izobraževanjem, razvojem znanj in spretnosti, mladimi, otroki, staranjem in enakostjo.

51. Spodbujajo vključevanje vidikov invalidnosti in usklajeno ukrepanje Komisije za izvajanje in spremljanje njene strategije o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030, v tesnem sodelovanju z invalidi in organizacijami, ki jih zastopajo.
52. Izvajajo strategije človeških virov za raznolikost in vključevanje skupaj s politikami dostopnosti do objektov, prizorišč, komunikacije in publikacij ter tako dajejo zgled v korist oblikovanja politik na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter delijo dobre prakse z drugimi evropskimi institucijami.
53. Spremljajo uresničevanje omogočitvenih pogojev v skladu z okviri držav članic za izvajanje Konvencije ZN o pravicah invalidov in dostopnosti, pa tudi njihovo uporabo finančnih programov in financiranja EU za ekonomsko in socialno vključevanje invalidov, in sicer z uporabo invalidnostnega označevalca Odbora za razvojno pomoč (DAC) OECD za ciljno usmerjeno spremljanje pomoči EU.
54. Spodbujajo vzajemno učenje in izmenjavo dobrih praks med državami članicami v sodelovanju z invalidskimi organizacijami, da se okrepi baza znanja v zvezi z dostopnostjo in drugimi področji, kot so socialne storitve v skupnosti, neodvisno življenje, deinstitucionalizacija in ukrepi za povečanje zaposlovanja in podjetništva invalidov, vključno z ukrepi v okviru služb za zaposlovanje.

POZIVA ODBOR ZA ZAPOSLOVANJE (EMCO) IN ODBOR ZA SOCIALNO ZAŠČITO (SPC), NAJ:

55. Revidirata pregled socialnih kazalnikov EU in ob tem upoštevata akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic, da se med drugim izboljša spremljanje položaja invalidov, tudi v okviru procesa evropskega semestra.
56. Nadaljujeta izvajanje dejavnosti vzajemnega učenja na temo socialnih politik in politik zaposlovanja, ob uresničevanju pravic invalidov na teh področjih.

Viri

1. Medinstitutionalni akti EU

Evropski steber socialnih pravic

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_sl.pdf

Evropski vrh o vključevanju 2020: izjava predstavnikov držav članic EU o interesih invalidov.

2. Zakonodaja EU

Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70–115).

Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost. (UL L 57, 18.2.2021, str. 17–75).

3. Svet

Sklepi Sveta o okrepitvi uporabe Listine o temeljnih pravicah v Evropski uniji (6795/21).

Sklepi Sveta o izboljšanju zaposlovanja ljudi v ranljivem položaju na trgu dela (14646/19).

Sklepi Sveta o dostopnosti športa za invalide (UL C 192, 7.6.2019, str. 18–22).

Sklepi Sveta o ekonomiji blaginje (13432/19).

Sklepi Sveta o podpori izvajanju evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010–2020 (11843/11).

4. Evropska komisija

Sporočilo Komisije (COM(2010) 636 final): Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020.

Komisija (SWD(2020) 291 final): Ocena evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010-2020.

Sporočilo Komisije (COM(2021) 101 final): Unija enakosti: strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030.

Podatki: EU SILC (statistika EU o dohodku in življenjskih pogojih) in EU LFS (anketa o delovni sili); S. Grammenos/M. Priestley, 2020: Podatki za Evropo za leto 2020 in invalidi; Posebna raziskava Eurobarometer 493, Diskriminacija v EU, maj 2019.

Sporočilo o močni socialni Evropi za pravičen prehod (COM(2020) 14 final).

Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic (6649/21 + ADD 1 + ADD 2).

5. Evropski parlament

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. junija 2020 o evropski strategiji o invalidnosti po letu 2020 (2019/2975(RSP)).

6. Združeni narodi

Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov.

Viri Združenih narodov o invalidih in COVID-19.

Agenda Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030